

Received: Jul. 20, 2023 • Revised: Sep. 1, 2023 • Accepted: Oct. 7, 2023

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับเงินปันผลของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

The Relationship Between the Financial Ratio and the Dividends of
Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand in
the Agriculture and Food Industry

กิตติศักดิ์ สรแพทย์ (Kittisak Sorapat)¹

กิตติชัย ถาวรธรรมฤทธิ (Kittichai Thavornthammarit)²

สุชาติ ธีระศรีสมบัติ (Suchat Thirasisombat)²

ศิริไล สายบัวทอง (Sivilai Saibuathong)²

อิทธิศักดิ์ รัตนกิจยนต์ (Itthisak Rattanakityon)²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินกับเงินปันผล โดยอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์กับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์และความสามารถในการอธิบายเงินปันผลของอัตราส่วนทางการเงิน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 65 บริษัท ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินในรอบระยะเวลาบัญชี 2565 ผลการศึกษาพิจารณาจากค่า Sig พบว่า 1) ในภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

¹ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม เลขที่ 38 ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160 และเป็น
ผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล: kit_sor6532@yahoo.com (Lecturer, Business Administration Faculty, Siam University,
38 Petchkasem Road, Phasi Charoen, Bangkok 10160, Thailand, Corresponding Author, email:
kit_sor6532@yahoo.com)

² อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม เลขที่ 38 ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160
(Lecturer, Business Administration Faculty, Siam University, 38 Petchkasem Road, Phasi Charoen, Bangkok
10160, Thailand)

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่า Sig เท่ากับ 0.079 และ 2) หมวดธุรกิจเกษตร อัตราส่วนทางการเงินสามารถอธิบายเงินปันผล ซึ่งดูจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.970 หรือร้อยละ 97

คำสำคัญ: อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์, อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์, เงินปันผล

Abstract

The objective of this research is to study the relationship between financial ratios and dividend payments. The financial ratios include return on assets (ROA) and debt to total assets ratio (Debt Ratio), which are tested for their correlation and explanatory power on dividend payments. The sample consists of 65 companies registered in the Stock Exchange of Thailand in the agriculture and food industry. The data was collected from financial statements for the accounting period of 2022. The study findings, based on the significance level (Sig), show that 1) overall, in the agriculture and food industry group, the return on assets ratio has a significant relationship with dividend payments, with a Sig value of 0.079 and 2) in the agricultural sector, the financial ratios can explain dividend payments, as evidenced by the coefficient of determination (Adjusted R²) value of 0.970, indicating a 97% explanatory power.

Keywords: Return on Asset, Debt Ratio, Dividends

บทนำ

ธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารถือเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต เนื่องจากผลิตภัณฑ์เกษตรส่วนใหญ่ใช้เป็นส่วนประกอบของการทำผลิตภัณฑ์อาหารซึ่งเป็นปัจจัยสี่ของมนุษย์ ในมุมมองของนักลงทุนมองว่าเป็นกลุ่มธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับการตัดสินใจที่ลงทุน แต่ในบางครั้งนักลงทุนอาจไม่มั่นใจเนื่องจากขาดแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจของบริษัทที่จะลงทุน ซึ่งโดยทั่วไปในการประกอบธุรกิจ บริษัทใดมีความสามารถในการสร้างผลกำไรได้ดี ย่อมส่งผลทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงินของบริษัทมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลถึงแนวโน้มในการจ่ายเงินปันผล แต่ความสามารถของบริษัทในการทำกำไรขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย หนึ่งในปัจจัยที่ผู้บริหารบริษัทให้ความสำคัญที่จะลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกำไรคือ การลงทุนในสินทรัพย์ หลังจากที่บริษัทลงทุนในสินทรัพย์ บริษัทอาจมีการประเมินความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างผลตอบแทน โดยการใช้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อ

สินทรัพย์เป็นเครื่องมือในการประเมินความสามารถในการใช้สินทรัพย์ นอกจากนี้ อีกปัจจัยหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ คือเรื่องของแหล่งเงินทุนสำหรับการซื้อสินทรัพย์มาใช้งานในกิจการ อาจต้องประเมินว่าเงินทุนมาจากแหล่งใด ถ้ามาจากกำไรสะสมของบริษัท ถือว่าบริษัทมีสภาพคล่องที่ดี แต่ถ้ามาจากการกู้ยืมเพื่อให้ได้สินทรัพย์มา อาจต้องพิจารณาว่าบริษัทสร้างผลตอบแทนได้ครอบคลุมกับหนี้สินที่สร้างขึ้นเพื่อลงทุนในสินทรัพย์หรือไม่ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้ประเมินในเรื่องของการสร้างหนี้สินเพื่อนำมาลงทุนในสินทรัพย์คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ดังนั้นจะเห็นว่าอัตราส่วนทางการเงินที่กล่าวข้างต้น ค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท และผลกำไรของบริษัทมีผลกระทบต่อแนวโน้มในการจ่ายเงินปันผล ในมุมมองของนักลงทุนที่คาดหวังผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผล ถ้ามีตัวชี้วัดที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินความสามารถในการทำกำไรหรือพิจารณาแนวโน้มในการจ่ายเงินปันผลได้ อาจทำให้นักลงทุนมีความมั่นใจมากขึ้นสำหรับการลงทุน จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ อาจมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการจ่ายเงินปันผล ซึ่งเป็นแนวคิดในการทำวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์กับเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2. ศึกษาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ในการอธิบายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

สมมติฐานของการวิจัย

1. อัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์กับเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่แตกต่างกัน
2. อัตราส่วนทางการเงินสามารถอธิบายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Study) โดยใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ข้อจำกัดการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงินที่ใช้ขอบเขตของรอบระยะเวลาบัญชีเป็นตัวกำหนด อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของฤดูกาลและความเสี่ยงจากการทำธุรกิจของแต่ละประเภทธุรกิจที่แตกต่างกัน

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลที่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ซึ่งเป็นช่วงเพิ่งผ่านพ้นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยอาจได้รับผลกระทบในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของบริษัทที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากสถานการณ์โควิด 19

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

Makri, Tsagkanos, and Bellas (2014) ได้ให้ความหมายซึ่งสรุปได้ว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นเครื่องมือวัดความสามารถของบริษัทในการทำกำไรที่สามารถใช้ประเมินความคุ้มค่าจากการใช้สินทรัพย์ของบริษัท โดยอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) คำนวณจากการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับสินทรัพย์

แนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt Ratio)

Husna and Satria (2019) ได้ให้ความหมายสรุปของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt Ratio) ว่าเป็นอัตราส่วนหนี้สินรวมของบริษัทต่อสินทรัพย์ของบริษัท ถ้าหนี้สินยิ่งต่ำ จะส่งผลทำให้อัตราส่วนของหนี้สินต่อสินทรัพย์ต่ำลง แต่ในทางกันข้าม ถ้าหนี้สินยิ่งสูงมากขึ้นเท่าใด อัตราส่วนของหนี้สินต่อสินทรัพย์จะยิ่งสูงมากขึ้นเท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับเงินปันผล

Kanakriyah (2020) ได้ให้ความหมายสรุปของเงินปันผลว่าเป็นเงินสดที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้น โดยสามารถกำหนดแนวคิดในการจ่ายเงินปันผลได้ 2 ทางเลือกคือ 1) ตัดสินใจที่จะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น และ 2) เก็บรักษาผลกำไรไว้สำหรับการลงทุนในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เบญจพร โมกษะเวส และ มนต์ หัสกุล (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนและอัตราเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตรากำไรสุทธิส่งผลทางด้านบวกต่ออัตราเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ อัตราผลกำไรขั้นต้น ส่งผลทางด้านลบต่ออัตราเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราเงินปันผล

สาริยา นวถวิล (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี S SET จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่ออัตราเงินปันผลมี 5 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราการเติบโตของยอดขาย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนราคาหุ้นต่อราคาตามบัญชี นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลมี 3 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

Herawati and Fauzia (2018) ได้ทำวิจัยเรื่องผลกระทบของอัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่อการจ่ายเงินปันผลในกลุ่มย่อยยานยนต์และส่วนประกอบที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียในช่วงปี 2555-2559 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ส่วนอัตราส่วนสภาพคล่องไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

Atmoko, Defung, and Tricahyadinata (2017) ได้ทำวิจัยเรื่องอิทธิพลของผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและขนาดบริษัทที่มีผลกระทบต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและขนาดบริษัทมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร คณะผู้จัดทำดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) มีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 65 บริษัท โดยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 65 บริษัท ซึ่งประกอบด้วย

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

หมวดธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจเกษตร	14	21.54
อุตสาหกรรมอาหาร	51	78.46
รวม	65	100.00

โดยใช้ข้อมูลในรอบระยะเวลาบัญชีงบการเงินปี 2565 รวมจำนวนข้อมูลที่ใช้ประมวลผลจำนวน 65 ชุด ข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้จัดทำเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรอบระยะเวลาบัญชีงบการเงินปี 2565 ของแต่ละบริษัท และหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์, 2566) โดยข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผลในส่วนของอัตราส่วนทางการเงินและเงินปันผลได้ข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทที่เปิดเผยแพร่ข้อมูลกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดตัวแปรต้น

ตัวแปร	คำอธิบาย	มาตรวัด
ROA	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์}}$
DEBT	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์}}$

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเชิงพหุ (Multiple Regression)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอนุมานใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ซึ่งมีตัวแปรในการศึกษา โดยมีตัวแปรต้น 2 ตัวคืออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ กับตัวแปรตาม 1 ตัวคือเงินปันผล เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวแปรต้น ซึ่งสามารถสร้างแบบจำลองได้ดังนี้

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามและทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวแปรต้นโดยมีตัวแปรตามเป็นเงินปันผล (DIV)

$$Y_1 = \beta_0 + \beta_1[ROA] + \beta_2[DEBT] \dots\dots\dots (1)$$

โดยที่ ROA = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

DEBT = อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

สรุปผลการวิจัย

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ความถดถอยแบบเชิงพหุ คณะผู้จัดทำได้ทำการตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยแบบเชิงพหุ คือการทดสอบว่า ข้อมูลมีลักษณะที่ตรงตามเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยแบบเชิงพหุดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558)

- 1) ค่าคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงปกติ
- 2) ค่าเฉลี่ยของค่าของคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์
- 3) ค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนคงที่ทุกค่าของ X
- 4) ค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน
- 5) ตัวแปรอิสระแต่ละตัวเป็นอิสระกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	การกระจายข้อมูล (SD-Mean)
DIV	1.00	19.67	3.37	3.28	0.41
ROA	-16.78	6.88	1.43	3.06	0.38
DEBT	0.67	276.33	7.78	33.98	4.21

โดยที่ DIV คือ เงินปันผล

ROA คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

DEBT คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) มีค่าการกระจายข้อมูลเท่ากับ 4.21 ซึ่งมีค่าการกระจายข้อมูลมากกว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.38 ซึ่งอาจเกิดจากโครงสร้างในการจัดหาเงินทุนในแต่ละกิจการที่แตกต่างกัน และแต่ละกิจการมีการก่อหนี้เพื่อให้ได้สินทรัพย์มา ซึ่งมีการใช้สินทรัพย์ในการหาผลตอบแทนที่ต่างกัน ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อค่าการกระจายข้อมูลของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT)

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา กรณีเงินปันผล (DIV) เป็นตัวแปรตาม

ตัวแปร	DIV (Y_1)	ROA	DEBT
DIV (Y_1)	1.000	0.232	-0.118
ROA		1.000	-0.114
DEBT			1.000

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

โดยที่ DIV คือ เงินปันผล

ROA คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

DEBT คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่าเงินปันผล (DIV) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) โดยมีค่าเท่ากับ 0.232 ส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับเงินปันผล (DIV) โดยมีค่าเท่ากับ -0.118 นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าเงินปันผล (DIV) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มากกว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) สำหรับ ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) กับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) มีค่าเท่ากับ -0.114 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอยู่ในระดับต่ำ และการตรวจสอบค่า Tolerance กับค่า VIF ของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) ค่า Tolerance มีค่าอยู่ในระดับสูง และค่า VIF มีค่าอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรต้นมีความอิสระต่อกัน

ในส่วนของการทดสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ผู้จัดทำได้ตรวจสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ส่วนในเรื่องของค่าความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน ค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.058 แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรต้นที่ใช้ทดสอบมีความเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์และความสามารถในการอธิบายเงินปันผล

	Beta	Sig	Adjusted R ²	Sig F
ภาพรวมกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร				
Constant		0.000	0.320	0.136
ROA	0.221	0.079*		
DEBT	-0.093	0.455		
หมวดธุรกิจเกษตร				
Constant		0.100	0.970*	0.227
ROA	0.418	0.151		
DEBT	-0.170	0.543		
หมวดอุตสาหกรรมอาหาร				
Constant		0.000	0.260	0.199
ROA	0.209	0.143		
DEBT	0.126	0.375		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

โดยที่ DIV คือ เงินปันผล

ROA คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

DEBT คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) พบว่า ภาพรวมกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอุตสาหกรรมอาหาร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่ามากที่สุดเท่ากับ 0.221 0.418 และ 0.209 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับเงินปันผล (DIV) มากกว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT)

ส่วนค่าทดสอบระดับนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Sig) จะเห็นว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.10 คือ ภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.079 แสดงว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์หรือมีนัยสำคัญกับเงินปันผล (DIV)

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R²) หมวดธุรกิจเกษตร มีค่าเท่ากับ 0.970 หรือร้อยละ 97 แสดงให้เห็นว่าในหมวดธุรกิจเกษตร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) สามารถอธิบายเงินปันผล (DIV) ได้ ส่วนภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร มีค่าเท่ากับ 0.320 และ 0.260 หรือ ร้อยละ 32 และร้อยละ 26 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) ไม่สามารถอธิบายเงินปันผล (DIV) ได้ เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R²) อยู่ในระดับต่ำกว่า 0.60 หรือร้อยละ 60

ส่วนค่า Sig F ที่ได้จากภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจเกษตร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร เท่ากับ 0.136 0.227 และ 0.199 ตามลำดับ มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.10 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอุตสาหกรรมอาหาร ไม่มีตัวแปรต้นอย่างน้อยหนึ่งตัวที่สามารถอธิบายเงินปันผล (DIV)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบเชิงพหุเพื่อศึกษาความมีนัยสำคัญของตัวแปรต้นของภาพรวมกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดธุรกิจแต่ละหมวด เมื่อพิจารณาจากค่าทดสอบระดับนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย (Sig) พบว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มี

เพียงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่เป็นตัวแปรต้นที่มีนัยสำคัญกับเงินปันผล (DIV) ส่วนหมวดธุรกิจเกษตร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) ไม่มีนัยสำคัญกับเงินปันผล (DIV) สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรต้นที่สามารถอธิบายตัวแปรตาม โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R²) และค่า Sig F พบว่าในการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R²) ในหมวดธุรกิจเกษตร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (DEBT) ที่เป็นตัวแปรต้น สามารถอธิบายเงินปันผลได้โดยมีค่าเท่ากับ 0.970 หรือร้อยละ 97 ส่วนภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร ตัวแปรต้นไม่สามารถอธิบายเงินปันผลได้เนื่องจาก มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือต่ำกว่าร้อยละ 60 แต่ถ้าดูค่า Sig F จะเห็นว่าทั้งภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดธุรกิจเกษตร และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร ไม่มีตัวแปรต้นสามารถอธิบายเงินปันผลได้

จากผลสรุปพบว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัวแปรต้นที่มีนัยสำคัญกับเงินปันผล เนื่องจากธุรกิจเกษตรเป็นธุรกิจที่มีการดำเนินงานที่ต้องอาศัยเครื่องจักร เครื่องมือ ในการประกอบกิจการ ในทางบัญชีถือว่ารายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ และใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างผลตอบแทนให้กับกิจการ เมื่อกิจการได้รับผลตอบแทนในรูปแบบกำไร กิจการอาจนำกำไรดังกล่าวมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นในรูปแบบของเงินปันผล ดังนั้นอาจส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีนัยสำคัญกับเงินปันผล โดยสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ของ Herawati and Fauzia (2018) ที่ทำการศึกษาวิจัยโดยได้ผลสรุปงานวิจัยว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีผลกระทบต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล และมีงานวิจัยที่สอดคล้องอีกงานหนึ่งคือ ผลงานวิจัยของ Atmoko, Defung, and Tricahyadinata (2017) โดยได้ผลสรุปงานวิจัยว่า อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและขนาดบริษัทมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ที่เป็นตัวแปรต้นในงานวิจัยได้ผลสรุปงานวิจัยว่าไม่มีนัยสำคัญกับเงินปันผล ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร โมกชะเวส และ มนต์ หัสกุล (2565) ซึ่งผลงานวิจัยสรุปว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตรากำไรสุทธิ ส่งผลทางด้านบวกต่ออัตราเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ สารียา นวลถวิล (2562) ได้ผลสรุปวิจัยว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่ออัตราเงินปันผลมี 5 อัตราส่วนได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราการเติบโตของยอดขาย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนราคาหุ้นต่อราคาบัญชี ซึ่งเหตุผลที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยผ่านมาอาจเกิดจากประเภทของธุรกิจที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาใช้กลุ่มธุรกิจหลายประเภทในการวิจัยซึ่งอาจส่งผลต่อการกระจายข้อมูลในการประมวลผลและความมีนัยสำคัญของตัวแปรต้น

จากผลสรุปดังกล่าว แนวคิดในเรื่องของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เกี่ยวกับความมั่งคั่งสำคัญกับเงินปันผล โดยดูจากค่า Sig พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาพรวมของธุรกิจ และแต่ละหมวดของธุรกิจ ตัวแปรต้นมีความสำคัญกับเงินปันผลที่แตกต่างกัน ในส่วนของความสามารถในการอธิบายตัวแปรตาม โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ พบว่ามีเพียงหมวดธุรกิจเกษตรเท่านั้นที่สามารถอธิบายเงินปันผลได้ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และแต่ละหมวดของธุรกิจ สามารถอธิบายตัวแปรตามได้แตกต่างกัน นอกจากนี้ในส่วนของตัวแปรต้นตัวใดตัวหนึ่งที่สามารถอธิบายตัวแปรตาม โดยดูจากค่า Sig F พบว่าภาพรวมของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และแต่ละหมวดของธุรกิจ ไม่มีตัวแปรต้นสามารถอธิบายเงินปันผลได้ ดังนั้นความสามารถในการอธิบายเงินปันผล โดยดูจากค่า Sig F ตัวแปรต้นมีความสามารถอธิบายตัวแปรตามไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ในการจัดทำงานวิจัยนี้อาจให้ผลสรุปที่ชัดเจนไม่เพียงพอ ในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไปควรคำนึงถึงปัจจัยดังนี้

1. นักลงทุนสามารถนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางก่อนการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์หรือกองทุนรวม ในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร แต่ควรคำนึงถึงสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ส่งผลให้ข้อสรุปในงานวิจัยอาจไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต
2. นักลงทุนควรพิจารณาถึงความแตกต่างในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้เกณฑ์ทางบัญชีแตกต่างกันหรือไม่ ถึงแม้จะเป็นธุรกิจประเภทเดียวกัน ขนาดเดียวกัน

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 27).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). ข้อมูลงบการเงินและข้อมูลเกี่ยวกับอัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นและราคาหลักทรัพย์ สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2565. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

เบญจพร โมกชะเวส และ มนต์ หัสกุล. (2565). อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทน และอัตรา

การจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 6(4), 85-94. สารียา นวลถวิล. (2562). อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มดัชนี S SET. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Atmoko, Y., Defung, F., and Tricahyadinata, I. (2017). Pengaruh Return on Assets, Debt to Equity Ratio, Dan Firm Size Terhadap Dividend Payout Ratio. *Kinerja*, 14(2), 103-109.

Herawati, A. and Fauzia, F.I. (2018). *The Effect of Current Ratio, Debt to Equity Ratio and Return on Asset on Dividend Payout Ratio in Sub-sector Automotive and Component Listed in Indonesia Stock Exchange in Period 2012-2016*. Conference Paper in The 2018 International Conference of Organizational Innovation (ICOI-2018), KnE Social Sciences.

Husna, A. and Satria, I. (2019). Effects of Return on Asset, Debt to Asset Ratio, Current Ratio, Firm Size, and Dividend Payout Ratio on Firm Value. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 9(5), 50-54.

Kanakriyah, R. (2020). Dividend Policy and Companies' Financial Performance. *The Journal of Asian Finance, Economics, and Business (JAFEB)*, 7(10), 531-541.

Makri, V., Tsagkanos, A., and Bellas, A. (2014). Determinants of Nonperforming Loans: The Case of Eurozone. *Panoeconomicus*, 2, 193-206.